

Коли технологія перемагає погоду

Грамотна система захисту дає змогу зберегти потенціал урожайності сільгоспкультур

ЛЮДМИЛА СТЕПАНЧУК

Погодні умови для аграріїв зрідка бувають ідеальними. Цього року в більшості регіонів вони також мали свої особливості – аномально м'яка зима, затяжна прохолодна весна, з браком опадів в одних зонах або з перезволоженням в інших. У ситуації, коли погода більше заважає, а не допомагає рослинам, зростає роль технологій. Як у **ТОВ «Ремавтокомплектсервіс»**, що

Олександр Мартишевський

в Сумській області, за непростих погодних умов удається отримувати добрі врожаї, розповів **головний агроном господарства Олександр Мартишевський**.

– Пане Олександр, у вашій зоні вже зібрали озимину. Які врожаї отримали?

– На мою думку, непогані – вже зібрали ріпак й пшеницю озиму, отримали урожайність 42 та 72,6 ц/га відповідно. Загалом наше господарство має в обробітку 3200 га землі поблизу райцентру Конотоп, де, власне, розташований наш офіс. Вирощуємо кукурудзу, соняшник, ріпак озимий та пшеницю озиму. Минулого року була ще й соя – вродила по 33 ц/га, цього року від неї відмовилися, бо впала ціна на цю культуру. Торік урожаєм кукурудзи був 103 ц/га в заліковій вазі, соняшник вродив по 45 ц/га, ріпак – 42 ц/га, пшениця – 65 ц/га.

– Результатам можна тільки позаздрити. Одне слово – чорноземи! Але ж, мабуть, і погода сприяла, і технології...

– Воно, звісно, чорноземи свою роль відіграють... Що ж до погодних умов, то минулого року вони не надто сприяли доброму врожаю. Бо озимину ми сіяли в сухий ґрунт, і далі опадів було недостатньо. За зиму у верхньому метровому шарі ґрунту було

тільки 65 мм вологи, нижче – сухо. Ми переживали, чи отримаємо добрі сходи ярих культур, якщо не буде вологи. Так і сіяли без вологи. Але згодом пройшли дощі, а разом із ними прийшли й холоди. Особливо від морозів постраждав ріпак – листя на рослинах повідмерзало й позасихало.

Стан посівів покращився тільки після того, як у травні випало 196 мм опадів. Далі пішло тепло – і пшениця піднялася, своє віддала, ріпак також показав непоганий урожай, незважаючи на ті приморозки. Нині кукурудза також непогана, викинула волоть, гібриди раннього ФАО вже формують качани. Соняшник також цвіте – якщо ще випадуть опади, то можна сподіватися на добрий урожай.

– Мабуть, разом з опадами та теплом пішли й хвороби, поповзли бур'яни? Як з ними боролися?

– Саме так і було. Після зливових весняних дощів активізувалися хвороби, бур'яни активно пішли в ріст, тому довелося застосувати ефективні препарати захисту. Ми пшеницю тричі обробляли фунгіцидами й двічі інсектицидами, працювали гербіцидами. Відразу фунгіцид **Вареон®** компанії Corteva Agriscience – це препарат із широким спектром дії, працює проти багатьох хвороб – борошнистої

роси, церкоспорельозної гнилі, септоріозу листка, жовтої та бурої іржі, темно-бурої плямистості, піренофорозу, альтернаторіозу тощо. Причому тримає захист пшениці протягом п'яти-шести тижнів. У тій ситуації **Вареон**® був дуже доречним ще й тому, що він швидко проникає в тканини рослин, і навіть якщо через 2–3 години після обробки випаде дощ, то його ефективність не знижується.

До речі, вберегти пшеницю небувало теплої зими від борошнистої роси, снігової плісняви тощо нам допоміг фунгіцид **Таліус**® у нормі 0,2 л/га, який ми внесли восени у фазу понад три листки.

Загалом фунгіциди треба вносити профілактично – щоб хвороби не виникали. Якщо вони вже з'явилися на полі, то вже пізно. Але бували випадки в нашій практиці, коли після внесення фунгіцидів Corteva Agriscience хвороба далі не розвивалася, хоч умови для подальшого розвитку були сприятливими. Але цього року на пшениці ми препарати застосували вчасно, тому масового ураження не було. Саме тому вона й вродила по 72 ц/га.

Ефективністю продикуваних і наш вибір гербіцидів. Узяти хоча б **Паллас**™ – цей препарат добре працює проти однорічних злакових і навіть деяких дводольних бур'янів у посівах пшениці. У нас з-поміж злакових бур'янів особливо злісним є метлюг звичайний, а **Паллас**™ із ним добре справляється. До того ж має добре співвідношення ціни та якості. Тому його й вибрали для роботи.

Партнером по баковій суміші для **Паллас**™ в нас є гербіцид **Квелекс**™, яким ми обробляємо пшеницю другий рік. Менеджери Corteva Agriscience свого часу запропонували його випробувати – нам сподобалася його дія, і ми застосовуємо його тепер на всю площу пшениці, замінивши ним гербіциди, які використовували раніше. Окрім того, що **Квелекс**™ працює проти проблемних амброзії полинолистої, маку, волошки, сокирок, ромашки, лободи тощо, так у нього ще й ширше вікно застосування. Таким чином **Паллас**™ і **Квелекс**™ доповнюють один одного: **Паллас**™ працює проти злакових, а **Квелекс**™ – проти дводольних, залишаючи посіви чистими. А це одна з умов доброго врожаю.

Для кукурудзи маємо свій гербіцидний тандем – **Тітус**® **Екстра** та **Пріма**™, які вносимо на площу 1000 га. Така суміш і дієва, і за ціною не дорога. **Тітус**® **Екстра** працює проти однорічних і багаторічних злакових бур'янів, а **Пріма**™ – проти дводольних і ще

контролює падалицю соняшнику. Таким чином, у суміші ці перепрати один одного підсилюють і доповнюють.

– Якими нормами вносили препарати?

– Рекомендованими виробником: 45 г/га – **Тітус**® **Екстра** та 0,4 л/га – **Пріма**™. Аналогічно **Паллас**™ вносили у нормі 0,25 л/га, **Квелекс**™ – 50 г/га. Плюс до кожної бакової суміші додавали **ПАР Віволт**® у нормі 0,3 л/га – також виробництва компанії Corteva Agriscience. Цих норм виявилось досить, щоб препарати добре справилися із бур'янами. А прилипає їм у цьому допоміг.

– Як посіви соняшнику та ріпаку перенесли складний весняний період? Які висновки ви зробили щодо ефективності системи захисту цих культур?

– Система захисту соняшнику працювала добре. Вона також здебільшого складається з фунгіцидів Corteva. Першим вносимо **Танос**® у нормі 0,6 кг/га – він контролює фомопсис, фомоз, альтернаторіоз та септоріоз. Другу обробку проводимо **Аканто Плюс**® у нормі 0,8 л/га. Від бур'янів посіви захищали новим гербіцидом **Геліантекс**™, який здатний контролювати як амброзію полинолисту, так і інші ключові дводольні види бур'янів у посівах соняшнику.

А от у систему захисту ріпаку надалі вносимо зміни. Якщо раніше ми фунгіциди **Аканто Плюс**® застосовували один раз, то тепер плануємо вносити його двічі – він виявився більш дієвим, ніж ті фунгіциди, якими ми раніше користувалися. Ми заклали дослід із застосуванням цього фунгіциду, і результати його показали: там, де вносили **Аканто Плюс**®, урожай ріпаку був вищим на 0,4–1 ц/га. А в одному досліді прибавка врожаю навіть становила 3 ц/га. Відтак із трьох фунгіцидних обробок ріпаку дві тепер будуть **Аканто Плюс**®.

Проти бур'янів у посівах ріпаку озимо-го, як і раніше, працюватимемо навесні гербіцидом **Слаш**™, який чудово прибирає однорічні та багаторічні широколистяні бур'яни – підмаренник, мак, лободу, ромашку тощо, та пригнічує ряд хрестоцвітних бур'янів. Ще й має широке вікно застосування.

– Окрім якості самого препарату велику роль відіграє ще і якість обприскування...

– Маємо самохідний обприскувач з високим кліренсом, тож можемо працювати по соняшнику чи кукурудзі й у більших фазах. Інколи це добре виручає. Застосовуємо

двофакельний інжекторний розпилювач – завдяки чому збільшується площа накриття препаратами, і можна дістатися препаратом у важкодоступні місця, наприклад під листя. Це також сприяє ефективнішому захисту.

– Як ви обираєте препарати захисту для роботи? На чій рекомендації орієнтуєтесь?

– Відвідуємо семінари різних компаній, Дні поля. Цього року через карантин і пандемію коронавірусу відбувалися онлайн-конференції, слухали їх. Опубліковано багато корисних відео на офіційних каналах виробників у соціальних мережах, із цікавістю їх переглядаємо. Прислухаємося до порад менеджерів компаній, зважаємо на думку колег-агрономів, на їхній досвід.

Далі закладаємо досліди на невеликих ділянках, щоб зрозуміти, чи препарат ефективний. Як правило, на площі 20 га – саме стільки може за один раз обробити один обприскувач. Таким чином, наприклад, і визначили ефективність **Аканто Плюс**® на ріпаку.

Можемо порівнювати дію ЗЗР на одному полі – обробити пів поля одним препаратом, пів поля – другим, а потім під час збирання порівнюємо результати врожайності.

Загалом могу сказати, що препарати, якими ми користуємося, не лише ефективні, а й м'яко діють на рослину, жодних побічних дій ми не спостерігали.

– Як вам працюється з компанією Corteva Agriscience?

– Маємо добрі партнерські відносини. Вже те, що до 50% нашої системи захисту становлять препарати цієї компанії, говорить за себе. Засобами захисту Corteva Agriscience ми задоволені, користуємося ними протягом багатьох років і продовжуємо працювати й надалі.

Corteva Agriscience – інноваційна компанія, що не стоїть на місці. Портфоліо засобів захисту рослин постійно оновлюється, з'являються нові препарати, на основі нових діючих речовин, як от гербіциди **Квелекс**™, **Слаш**™, **Геліантекс**™, які завдяки інноваційній молекулі Arylex™ active значно перевищують за ефективністю своїх попередників. Ми пересвідчилися в цьому й надалі віддаватимемо їм перевагу.

Менеджери Corteva Agriscience з нами на постійному зв'язку, часто бувають у господарстві, і не тільки в офісі – це переважно взимку, а й у полі. Тож задоволені і роботою препаратів, і менеджерів. Отже, рухаємось до нового сезону разом з Corteva!